

Urban

Data Center

EINDHOVEN

Inkomensontwikkeling in Eindhoven

Linda Pagen, Manon Joosten, Niky van Geffen & Veronique Verhees

Juli 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek	3
1.2 Eerdere cijfers	3
1.3 Onderzoeksvragen	5
1.4 Leeswijzer	5
2. Methode en aanpak onderzoek	6
2.1 Onderzoeksvraag 1: Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging?	6
2.2 Onderzoeksvraag 2: Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend?	9
3. Resultaten	10
3.1 Onderzoeksvraag 1: Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging?	10
3.2 Onderzoeksvraag 2: Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend?	14
4. Terugblik naar eerdere cijfers	15
4.1 Onderzoeksvraag 1: Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging?	15
4.2 Onderzoeksvraag 2: Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend?	17
5. Conclusies en aanbevelingen	18
5.1 Conclusies	18
5.2 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek	19
6. Bijlagen	20
Bijlage 1: Bronbestanden	20
Bijlage 2: Inwonersclusters Eindhoven	21
Bijlage 3: Extra tabellen	23
Bijlage 4: Centrum voor Beleidsstatistiek en medewerkers	25

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

De economie van regio Eindhoven groeit¹ en Statline-cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) laten zien dat het inkomen van personen in Eindhoven al jaren toeneemt². Zo is het mediaan persoonlijk inkomen in de periode van 2011 t/m 2019 gestegen van 22.700 euro naar 26.400 euro. Een stijging van 16.3%. De hoogste stijging van inkomen heeft in de meest recente jaren plaats gevonden: Tussen 2017 en 2019 is het persoonlijk inkomen van Eindhovenaren met 8.6% gestegen.

Belangrijke vragen die naar aanleiding van deze cijfers opduiken zijn: Hoe is deze inkomensstijging verdeeld over de Eindhovenaren? Stijgt het inkomen van veelverdieners harder dan die van de minst verdienenden? Zijn er 'achterblijvers' wat betreft de inkomensstijging? En wie zijn dat dan?

In opdracht van gemeente Eindhoven is het huidige onderzoek uitgevoerd met als doel antwoord te kunnen geven op deze vragen. Meer inzicht hierover is beleidsmatig gezien relevant. Er kan dan bepaald worden welke Eindhovenaren het meest ondersteund moeten worden om zoveel mogelijk kansengelijkheid te creëren. Een inclusieve stad waarin iedereen mee kan doen is voor Eindhoven namelijk prioriteit: Eindhoven zou voor iedereen moeten zijn.

1.2 Eerdere cijfers

Verschillende CBS-cijfers, al dan niet in opdracht van gemeente Eindhoven, geven een eerste beeld van de verdeling van de inkomensstijging over de Eindhovenaren. Opgemerkt dient te worden dat in verschillende onderzoeken is gekeken naar verschillende vormen van inkomen, dit maakt één-op-één vergelijking van cijfers lastig.

Statline-cijfers

Statline-cijfers² over gemeente Eindhoven laten zien dat de inkomensstijging verschilt per leeftijdsgroep. Zo is de stijging van het mediaan persoonlijk inkomen tussen 2011 en 2019 het laagste bij personen in de leeftijdsklasse van 15 tot 25 jaar (5.8%) en het hoogste in de leeftijdsklasse van 45 tot 65 jaar (17.2%). Personen in de leeftijdsklasse van 25 tot 45 jaar en 65 jaar of ouder zitten hier net iets onder, respectievelijk een stijging van 16.8% en 16.9%.

De ontwikkeling van het persoonlijk inkomen tussen 2011 en 2019 is ook afhankelijk van de sociaal economische categorie waartoe mensen behoren. De hoogste inkomensstijging is te zien bij de zelfstandigen³ (20.1%), de werknemers (15.2%) en de pensioenontvangers (13.0%). De laagste stijging is te

¹ Economische groei in Eindhoven, 2019* (cbs.nl)

² Inkomen van personen; persoonskenmerken, regio (indeling 2020) zie: <http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84867NED/table?dl=5CF67>

³ Cijfers voor 2019 zijn voor zelfstandigen in deze Statlinetabel (nog) niet beschikbaar. Daarom is het relatieve verschil hiervoor berekend voor de periode 2011-2018.

zien bij de uitkeringsontvangers⁴ (5.7%). Bij (school)kinderen of studenten⁵ is zelfs een daling van het mediaan persoonlijk inkomen te zien. Waar het inkomen in 2011 nog gemiddeld 4.200 was, is dit in 2019 3.900 euro, een daling van 7.0%.

Regionale monitor brede welvaart

Onderzoek naar de verdeling van de brede welvaart in Eindhoven⁶ laat voor verschillende bevolkingsgroepen de ontwikkeling van het mediaan besteedbaar inkomen zien in relatie tot de brede welvaart. Het mediaan besteedbaar inkomen van zowel mannen als vrouwen en van zowel 18 tot 35 jarigen, 35 tot 55 jarigen en 55 jarigen ontwikkelde zich in de jaren 2012-2019 in de richting die wordt geassocieerd met een stijging van de brede welvaart. Waarbij brede welvaart veel meer omvat dan alleen economie en inkomen. Het gaat ook over de gezondheid, het onderwijsniveau, de kwaliteit van de natuurlijke leefomgeving en vele andere aspecten die het leven en welzijn van mensen beïnvloeden.

Ook voor middel- en hoogopgeleiden is te zien dat het mediaan persoonlijk inkomen zich sterk genoeg ontwikkelt om te zorgen voor een stijging van de brede welvaart. Het mediaan persoonlijk inkomen van de laagopgeleiden ontwikkelt zich echter niet sterk genoeg om te spreken van een significante stijging of daling van de brede welvaart.

Loonongelijkheid, baanontwikkeling, gemiddeld inkomen en –vermogen

In het onderzoek naar loonongelijkheid, baanontwikkeling, gemiddeld inkomen en –vermogen⁷ zijn particuliere huishoudens van de gemeente Eindhoven op basis van hun inkomen ingedeeld in drie groepen: Huishoudens met de laagste inkomens (1^e t/m 10^e percentiel), een grote middengroep (11^e t/m 90^e percentiel) en huishoudens met de hoogste inkomens (91^e t/m 100^e percentiel). Binnen alle onderzochte groepen is een stijging in het gemiddelde huishoudinkomen te zien tussen 2014 en 2019. Echter verschilt de hoogte van de stijging tussen de groepen. De 10% huishoudens met de laagste inkomens (1^e t/m 10^e percentiel) zijn in vijf jaar tijd gemiddeld 700 euro meer gaan verdienen. Dit ligt veel lager in vergelijking met de grote middengroep (11^e t/m 90^e percentiel) waarbij het inkomen met 3500 euro is gestegen en de hoogste inkomensgroep (91^e t/m 100^e percentiel) die een stijging van 5900 euro laat zien.

Hoewel er in absolute bedragen enorme verschillen te zien zijn in inkomensstijging tussen de laagste inkomens en hoogste inkomens, zien we nauwelijks verschillen in de relatieve inkomensstijging van de twee groepen. Bij de 10

laagste inkomensgroep is het inkomen met 8.9% gestegen in de periode 2014-2019 en bij de hoogste inkomensgroep is het inkomen met 9.5% gestegen.

Er is aldus een verschil tussen de absolute en relatieve inkomensstijging. Wanneer in alle inkomensgroepen de inkomens in absolute zin even hard stijgen, zal in relatieve zin de stijging het hoogst zijn bij de laagste inkomensgroep. De stijging wordt dan veroorzaakt doordat de inkomens laag zijn en dus ook meer kunnen stijgen. Kijkend vanuit de absolute inkomensstijging, gaat de hoogste inkomensgroep er het meest op vooruit. Per saldo nemen de inkomensverschillen toe.

⁴ Persoon waarvoor een uitkering inkomensverzekering wegens werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid of uitkering sociale voorziening de voornaamste inkomensbron is.

⁵ (School)kinderen of studenten verwijzen naar een persoon waarvan de voornaamste sociaal economische activiteit is vastgesteld op basis van inkomensbronnen en het volgen van onderwijs.

⁶ Zie: https://dashboards.cbs.nl/beta/MonitorBredeWelvaart_verdeling_Eindhoven

⁷ Zie: [Loonongelijkheid en baanontwikkeling, gemiddeld inkomen en vermogen \(cbs.nl\)](https://dashboards.cbs.nl/beta/Loonongelijkheid_en_baanontwikkeling_gemiddeld_inkomen_en_vermogen)

In hetzelfde onderzoek is naast inkomen, ook gekeken naar de vermogensontwikkeling van huishoudens tussen 2014 en 2019. In het algemeen bleek uit de cijfers dat vermogensongelijkheid in Eindhoven – net als in de rest van Nederland – toeneemt. Bij de 10% huishoudens met het hoogste vermogen (91 t/m 100e percentiel) stijgt het gemiddeld vermogen het hardst. Het gemiddelde vermogen van de armste 10% huishoudens (1^e t/m 10^e percentiel) is negatief als gevolg van een hypotheekschuld of consumptief krediet. In het huidige onderzoek richten we ons enkel tot de inkomensverdeling en inkomensontwikkeling. Vermogen is hierbij buiten beschouwing gelaten.

1.3 Onderzoeksvragen

Bovenstaande onderzoeken schetsen een eerste beeld van de verdeling van de inkomensstijging over de Eindhovenaren. Niet alle bevolkingsgroepen lijken in dezelfde mate te profiteren van de inkomensstijging. Sommige groepen profiteren meer dan anderen. In opdracht van gemeente Eindhoven is het huidige onderzoek uitgevoerd met als doel bestaand onderzoek verder aan te vullen om zo een aanvullend antwoord te kunnen geven op de volgende onderzoeksvragen:

1. **Onderzoeksvraag 1:** Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging?

Deze vraag wordt beantwoord door een combinatie van deelvragen:

- **Deelvraag 1a:** Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inwonersclusters?
- **Deelvraag 1b:** Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inkomensdecielen?
- **Deelvraag 1c:** Laat een combinatie van inwonersclusters en inkomensdecielen specifieke verschillen zien in inkomensontwikkeling?

2. **Onderzoeksvraag 2:** Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend?

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 omvat een beknopte beschrijving van de populatie, de gebruikte data en de gehanteerde methode. In hoofdstuk 3 worden de resultaten besproken. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 een link gelegd tussen de resultaten uit huidig onderzoek en het eerdere onderzoek over inkomensontwikkeling van Eindhovenaren.

In ieder hoofdstuk wordt er uitgesplitst naar de twee onderzoeksvragen: (1) Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging? en (2) Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend? Binnen de eerste onderzoeksvraag wordt er ook uitgesplitst naar de drie deelvragen.

Het rapport wordt afgesloten met een concluderend hoofdstuk waar een samenvatting van de resultaten gegeven wordt en aanbevelingen voor verder (verdiepend) onderzoek worden voorgesteld (hoofdstuk 5).

2. Methode en aanpak onderzoek

2.1 Onderzoeksvraag 1: Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging?

Populatie

Om onderzoeksvraag 1 te beantwoorden zijn alle personen van 16 jaar en ouder die op 1 januari 2017 woonachtig waren in de gemeente Eindhoven en ingeschreven stonden in de Basis Registratie Personen (BRP) in beeld gebracht. Zowel personen woonachtig in particuliere als in institutionele huishoudens zijn hierbij meegenomen. Dit betreft 170.950 personen. Van deze personen is gekeken hoe het inkomen zich heeft ontwikkeld over een periode van twee jaar (2017-2019), de op dat moment meest recent beschikbare inkomenscijfers.

Over de periode 2017-2019 hebben verhuisbewegingen plaatsgevonden: Personen zijn na 1 januari 2017 verhuisd naar Eindhoven of vertrokken uit Eindhoven. In dit onderzoek zijn enkel de personen die op 1 januari 2017 woonachtig waren in Eindhoven gevolgd. Er is geen rekening gehouden met verhuisstromen. Personen waarvoor in 2017 en/of 2019 geen inkomen bekend was, zijn uitgesloten van het onderzoek.

Data

Voor de populatie is het persoonlijk inkomen op jaarbasis voor zowel 2017 als 2019 vastgesteld, om vervolgens de inkomensontwikkeling over twee jaar te kunnen berekenen.

Het persoonlijk inkomen bevat de volgende bestanddelen van het bruto-inkomen van een persoon: inkomen uit arbeid, inkomen uit eigen onderneming, uitkering inkomensverzekeringen en uitkering sociale voorzieningen (met uitzondering van kinderbijslag en kindgebonden budget). Hierbij zijn premies van inkomensverzekeringen in mindering gebracht en is inkomen uit vermogen buitenbeschouwing gebleven. Bij het interpreteren van de inkomensontwikkelingen dien je in ogenschouw te nemen dat deze niet direct hoeft te vertalen naar een evenredige ontwikkeling in koopkracht.

Voor meer informatie over de gebruikte bronbestanden zie bijlage 1.

Methode

Om onderzoeksvraag 1 te beantwoorden is de inkomensontwikkeling over 2017-2019 in kaart gebracht voor verschillende groepen Eindhovenaren, namelijk voor:

- De inwonersclusters (deelvraag 1a);
- De inkomensdecielen (deelvraag 1b) en;
- Een combinatie van de inwonersclusters en inkomensdecielen (deelvraag 1c).

Hieronder wordt de methode van iedere deelvraag besproken.

Deelvraag 1a: Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inwonersclusters?

In samenwerking met het CBS UDC/Eindhoven is voor peiljaar 2017 en 2019 een clusteranalyse uitgevoerd waarin de inwoners van Eindhoven met behulp van een set van demografische, sociaal-economische en geografische kenmerken zijn ingedeeld in negen groepen (ook wel 'clusters' genoemd).

Om deelvraag 1a te beantwoorden is de populatie verdeeld in negen groepen aan de hand van hun inwonerscluster in 2017, te weten:

- Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'
- Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'
- Cluster 3 - 'Jong, studierend en thuiswonend'
- Cluster 4 - 'Zelfstandigen'
- Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'
- Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'
- Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'
- Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'
- Cluster 9 - 'Jong, studierend en uitwonend'

Zie bijlage 2 voor een gedetailleerde uitleg van de clusters. Voor een meer uitvoerig beeld van de clusters wordt verwezen naar het dashboard "De mensen van Eindhoven", zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2021/48/de-mensen-van-eindhoven-2019>.

Voor ieder cluster is het mediaan persoonlijk inkomen voor zowel 2017 als 2019 vastgesteld. Vervolgens is de inkomensontwikkeling over de twee jaar berekend. Er wordt hierbij gekeken naar zowel het absolute verschil in inkomen als het relatieve verschil in inkomen. Er is gekozen voor de mediaan omdat inkomens uitschieters kunnen bevatten die het gemiddelde sterk kunnen beïnvloeden.

Opgemerkt dient te worden dat in het huidige onderzoek de personen zijn ingedeeld op basis van de clusterindeling van 2017 en dat deze indeling over de jaren constant is gehouden. Deze benadering heeft als voordeel dat het inzicht geeft in de inkomensontwikkeling van de persoon binnen een cluster in tegenstelling tot de inkomensontwikkeling van het cluster met wisselende personen.

In de realiteit zijn personen constant in beweging: Personen die in 2017 tot een bepaald cluster behoren kunnen in 2019 tot een ander cluster behoren. Dit kan onder andere komen omdat hun inkomen gestegen of gedaald is, bijvoorbeeld door het vinden of verliezen van een baan. Om voor deze clustermobiliteit te corrigeren is als aanvulling ook gekeken naar de inkomensontwikkeling van personen die zowel in 2017 als 2019 tot hetzelfde cluster behoorden.

Tot slot dient bij de interpretatie van de clusters in acht genomen te worden dat de clustermethode streeft naar zoveel mogelijk homogeniteit binnen de groepen, maar dat dit meestal niet voor 100% haalbaar is. Zo kan er in een cluster waarin de gemene deler het 'werknemer zijn' is, toch een student in zitten. Dit komt dan doordat de student en de andere personen binnen dit cluster dan toch heel veel gelijkenissen vertonen op andere variabelen. Mensen zijn immers niet in te delen in 100% homogene groepen.

Deelvraag 1b: Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inkomensdecielen?

Om deelvraag 1b te beantwoorden is de populatie verdeeld in tien inkomensdecielen op basis van hun persoonlijk inkomen in 2017. Dit betekent dat alle personen in Nederland met een bekend inkomen in 2017 op volgorde zijn gezet van laag naar hoog inkomen. De 10 procent met het laagste inkomen vormen het 1^e deciel, de volgende 10 procent het 2^e deciel, enzovoorts tot aan de 10 procent personen met de hoogste inkomens die samen het 10^e deciel vormen. Voor een beter begrip van de decielen laat tabel 2.1.1 de inkomensgrenzen zien per deciel.

Voor elk van deze decielen is het mediane persoonlijk inkomen bepaald in 2017 en in 2019. Om de inkomensontwikkeling te bepalen is er per deciel gekeken wat het verschil in mediane persoonlijke inkomens over deze twee jaar betreft. Er wordt hierbij gekeken naar zowel het absolute verschil in inkomen als het relatieve verschil in inkomen. Er is wederom gekozen voor de mediaan omdat inkomens uitschieters kunnen bevatten die het gemiddelde sterk kunnen beïnvloeden.

Ook hier dient opgemerkt te worden dat de populatie is opgedeeld in decielen op basis van hun inkomen in 2017 en dat deze indeling over de jaren heen constant is gehouden. Deze benadering geeft inzicht in de inkomensontwikkeling van de persoon binnen een inkomensdeciël in tegenstelling tot de inkomensontwikkeling van het inkomensdeciël met wisselende personen.

In de realiteit geldt dat inkomensdecielen constant in beweging zijn. Personen die in 2017 tot een bepaald inkomensdeciël behoren kunnen in 2019 tot een ander deciel behoren omdat hun inkomen is gestegen of gedaald.

Tabel 2.1.1 Decielgrenzen per decielgroep, 2017

Inkomensdecielen	Minimum	Maximum
1-10% (10% laagste inkomens)	< -100 000	5 700
11-20%	5 700	10 800
21-30%	10 800	15 800
31-40%	15 800	19 400
41-50%	19 400	24 600
51-60%	24 600	30 500
61-70%	30 500	37 200
71-80%	37 200	45 900
81-90%	45 900	61 700
91-100% (10% hoogste inkomens)	61 700	> 10 000 000

Deelvraag 1c: Laat een combinatie van inwonersclusters en inkomensdecielen specifieke verschillen zien in inkomensontwikkeling?

Door middel van een kruistabel waarin de inwonersclusters opgesplitst worden per inkomensdeciël is gekeken naar de ontwikkeling van inkomen binnen meer gedetailleerde groepen.

De resultaten van bovengenoemde deelvragen worden weergegeven in (kruis)tabellen die uitgebreid worden toegelicht. De grootte van de groepen per inwonerscluster en inkomensdeciël zijn weergegeven in tabel 6.3.6. Om te voorkomen dat gegevens herleidbaar zijn naar individuen worden de cellen leeg gelaten bij minder dan 100 personen per cel of als het inkomen van één individu meer dan 30% van het mediane inkomen in deze cel vertegenwoordigd. Op deze manier waarborgen wij de privacy.

2.2 Onderzoeksvraag 2: Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend?

De inkomensontwikkeling per inkomensdeciël over de periode 2017 tot 2019 is niet alleen berekend voor Eindhoven, maar ook voor totaal Nederland, de gemeenten in de Metropool Regio Eindhoven (MRE)⁸, de G10 gemeenten waaronder Breda en Tilburg⁹, en twee gemeenten met een technische universiteit (Delft en Enschede). Dit om te onderzoeken of de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen zijn of een landelijke trend.

De verdeling naar inwonersclusters is niet bekend voor totaal Nederland en de andere gemeenten waardoor het niet mogelijk is om regionale verschillen in inkomensontwikkeling per cluster in kaart te brengen.

⁸ Hiertoe behoren de volgende gemeenten: Eindhoven, Gemert-Bakel, Deurne, Asten, Someren, Helmond, Cranendonck, Heeze-Leende, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel, Waalre, Valkenswaard, Bergeijk, Best, Eersel, Oirschot, Bladel, Reusel- de Mierden, Veldhoven, Laarbeek.

⁹ De 10 grootste gemeenten van Nederland. Hiertoe behoren de volgende gemeenten: Eindhoven, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Groningen, Utrecht, Tilburg, Almere, Nijmegen, Breda.

3. Resultaten

3.1 Onderzoeksvraag 1: Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging?

Deelvraag 1a: Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inwonersclusters?

Tabel 3.1.1 laat zowel het relatieve als het absolute verschil in inkomen zien tussen 2017 en 2019, uitgesplitst naar inwonerscluster. Het mediaan persoonlijk inkomen van de Eindhovenaren is in de periode van twee jaar met 12 procentpunten gestegen. Een absoluut verschil van 3 100 euro.

Ieder cluster laat een stijging van inkomen zien, maar de mate van stijging verschilt erg per cluster. De hoogste stijging van het mediane inkomen is te zien in het cluster 'Jong, studierend en uitwonend' (cluster 9). Zij gaan er in twee jaar tijd met 8 200 euro op vooruit, een stijging van 179%. Ook het cluster 'Jong, studierend en thuiswonend' (cluster 3) en 'Afhankelijk van partner/uitkering' (cluster 6) laten grote stijgingen in inkomen zien. De hoge stijgingen onder de studenten zou kunnen komen doordat de studenten na 2017 werk hebben gevonden en meer zijn gaan verdienen. De hoge stijging onder de afhankelijken zou kunnen komen doordat deze personen na 2017 zijn gaan werken en daardoor niet meer financieel afhankelijk zijn van hun partner en/of uitkering.

De laagste inkomensstijgingen zijn te zien bij het cluster 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand' (cluster 5) en de twee gepensioneerden clusters (clusters 7 en 8). De lage stijging in inkomen is terug te zien in zowel de relatieve verschillen als absolute verschillen. Dat komt omdat zowel uitkering als pensioen nauwelijks veranderen, waardoor er weinig inkomensontwikkeling plaats vindt.

Wat verder opvalt zijn de verschillen in inkomensontwikkeling tussen de twee clusters met werkenden (cluster 1 en 2). Het cluster 'Werkend, jong en alleenstaand' (cluster 2) gaat met een relatieve stijging van 15% en een absolute stijging van 4600 euro er harder op vooruit dan het cluster 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter' (cluster 1). Die laatste groep kent een absolute inkomensstijging van 2300 euro, wat vertaalt naar een relatieve stijging van 5%. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het cluster 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter' (cluster 1) een hoger inkomen heeft dan het cluster 'Werkend, jong en alleenstaand' (cluster 2), waardoor dit cluster per saldo nog steeds het hoogste inkomen heeft in 2019.

Tot slot zien we ook kleine verschillen tussen de twee clusters met gepensioneerden (cluster 7 en 8), waarbij gepensioneerden in een sociale huurwoning een stijging van 4% laten zien tegenover een stijging van 2% bij gepensioneerde huizenbezitters. Maar ook hier geldt dat de gepensioneerde huizenbezitters per saldo nog steeds het hoogste inkomen hebben in 2019, ondanks de lagere inkomensstijging.

Tabel 3.1.1 Relatieve en absolute verschil in mediane inkomen, uitgesplitst naar clusters

	Mediaan Inkomen		Absolute verschil (€)	Relatieve verschil (%)
	2017 (€)	2019 (€)		
totaal	25 100	28 200	3 100	12
Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'	44 000	46 200	2 300	5
Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'	29 700	34 300	4 600	15
Cluster 3 - 'Jong, studierend en thuiswonend'	11 100	18 700	7 600	68
Cluster 4 - 'Zelfstandigen'	30 400	33 200	2 800	9
Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'	15 700	16 300	600	4
Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'	8 000	15 000	7 000	88
Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'	17 700	18 400	700	4
Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'	24 000	24 500	500	2
Cluster 9 - 'Jong, studierend en uitwonend'	4 600	12 700	8 200	179

Deelvraag 1b: Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inkomensdecielen?

Tabel 3.1.2 laat zowel het relatieve als het absolute verschil in inkomen zien tussen 2017 en 2019, uitgesplitst naar inkomensdeciël. Ieder inkomensdeciël laat een stijging van inkomen zien.

Kijkend naar het relatieve verschil in inkomen dan stijgt dit voor de laagste drie inkomensdecielen relatief gezien harder dan bij de hogere inkomensdecielen. Met name het eerste inkomensdeciël (ofwel Eindhovenaren met de 10% laagste inkomens in Nederland) laat een hoge stijging zien. Voor deze groep is het inkomen in twee jaar tijd met 150% gegroeid. Een absolute stijging van 3 900 euro.

De hoogste drie decielgroepen (ofwel Eindhovenaren met 30% hoogste inkomens) stijgen ieder relatief gezien niet veel in inkomen (3 tot 6%), terwijl het absolute verschil met twee jaar terug (2 600 tot 3 200 euro) niet veel verschilt van het laagste inkomensdeciël.

Er is aldus een verschil tussen de absolute en relatieve inkomensstijging. De hoge relatieve stijging bij het laagste inkomensdeciël komt waarschijnlijk doordat in deze groep de inkomens laag zijn en dus ook meer kunnen stijgen. Als binnen alle inkomensdecielen de inkomens in absolute zin even hard stijgen, zal in relatieve zin de stijging altijd het hoogst zijn bij de laagste inkomensgroep. De hoge stijging wordt dan veroorzaakt doordat de inkomens laag zijn en dus ook meer kunnen stijgen.

Samenvattend is te zien dat het relatieve verschil in mediane inkomen afneemt naarmate we naar hogere inkomensdecielen kijken. Dit terwijl het absolute verschil in mediane inkomen juist toeneemt naarmate we naar hogere inkomensdecielen kijken. Met uitzondering van het laagste inkomensdeciël, waar we een hoog absoluut inkomensverschil zien. Bij deze groep valt te denken aan studenten of afhankelijken die in het laagste deciel zijn ingedeeld, maar in de tussentijd werk hebben gevonden en daardoor een hoge inkomensstijging hebben doorgemaakt.

Tabel 3.1.2 Relatieve en absolute verschil in mediane inkomen, uitgesplitst naar inkomensdecieel

			Mediaan Inkomen		Absolute verschil	Relatieve verschil
			2017	2019	(€)	(%)
			(€)	(€)		
Totaal			25 100	28 200	3 100	12
1e Decieel	1-10%	(€ < -100 000 - 5 700)	2 600	6 500	3 900	150
	11-20%	(€ 5 700 - 10 800)	9 400	10 700	1 300	14
	21-30%	(€10 800 - 15 800)	13 600	15 400	1 800	13
	31-40%	(€15 800 - 19 400)	17 000	17 700	700	4
	41-50%	(€19 400 - 24 600)	21 900	23 200	1 300	6
	51-60%	(€24 600 - 30 500)	27 400	29 100	1 700	6
	61-70%	(€30 500 - 37 200)	33 700	35 800	2 100	6
	71-80%	(€37 200 - 45 900)	41 100	43 700	2 600	6
	81-90%	(€45 900 - 61 700)	52 200	55 500	3 200	6
10e Decieel	91-100%	(€61 700 - > 10 000 000)	79 800	82 400	2 600	3

Deelvraag 1c: Laat een combinatie van inwonersclusters en inkomensdecieelen specifieke verschillen zien in inkomensontwikkeling?

Door middel van een kruistabel waarin de inwonersclusters opgesplitst worden per inkomensdecieel is gekeken naar de ontwikkeling van inkomen binnen meer gedetailleerde groepen (zie tabel 3.1.3). Dit maakt het mogelijk om verder in te zoomen op de eerdere bevindingen.

In de twee gepensioneerden clusters (cluster 7 en 8) zagen we eerder al een lage stijging in inkomen (respectievelijk 4% en 2%). Echter, in tabel 3.1.3 is in de rijen van de gepensioneerden clusters te zien dat gepensioneerden in het eerste inkomensdecieel een vrij hoge stijging van het mediaan persoonlijk inkomen laten zien, respectievelijk 103% en 71%. Hoe hoger het decieel, hoe meer de stijging afvlakt tot zelfs een daling van 5% in de hoogste decielgroep.

Wat verder opvalt: Eerder zagen we dat het eerste inkomensdecieel met 150% veruit de hoogste stijger is, mogelijk omdat de lage inkomens ook meer kunnen stijgen. In tabel 3.1.3 is in de kolom met het laagste decieel (1-10%) te zien dat de afhankelijken (cluster 6) met een relatief verschil van 231% en de uitwonende studenten (cluster 9) met een relatief verschil van 190% de hoogste bijdrage aan deze inkomensstijging hebben. Deze clusters hebben ook de laagste mediane jaarinkomens van alle clusters in het eerste inkomens decieel in 2017 (zie tabel 6.3.1 in bijlage 3), waardoor eenzelfde absolute stijging van inkomen zorgt voor een hogere relatieve stijging bij deze clusters. Voor het absolute verschil in mediane inkomen zie tabel 6.3.5.

Opgemerkt dient te worden dat de afhankelijken (cluster 6) en uitwonende studenten (cluster 9) in 2019 een veel hoger mediaan inkomen hebben en dat zij ook niet meer tot het laagste mediane inkomen behoren in deze decieel groep, zie tabel 6.3.2.

Tabel 3.1.3 Relatieve verschil in mediane inkomen, uitgesplitst naar inkomensdeciel en clusters, in Eindhoven

	totaal	Inkomensdecielen, w.o.									
		1-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
totaal	12	150	14	13	4	6	6	6	6	6	3
w.o.											
Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'	5	38	20	10	8	7	7	6	6	7	5
Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'	15	137	56	27	13	11	10	10	10	9	8
Cluster 3 - 'Jong, studerend en thuiswonend'	68	129	73	52	35	21	17	12	10	11	
Cluster 4 - 'Zelfstandigen'	9		39	25	16	9	9	7	4	1	-5
Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'	4	14	7	7	3	7					
Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'	88	231	55	21	5	7	9	6	5	9	-3
Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'	4	103	5	7	4	3	2	2	1	0	-5
Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'	2	71	5	5	3	2	2	1	1	0	-5
Cluster 9 - 'Jong, studerend en uitwonend'	179	190	88	81	40	51	50				

Bij interpretatie van de resultaten is het van belang om te realiseren dat personen zijn ingedeeld op basis van de clusterindeling van 2017 en op basis van hun inkomensdeciel in 2017. Veranderingen van personen over clusters en inkomensdecielen zijn in deze benadering niet meegenomen: de indeling is constant gehouden over tijd. Dit terwijl er wel degelijk mobiliteit in clusters en inkomensdecielen plaats kan vinden over tijd. Personen die in 2017 in een bepaald cluster of inkomensdeciel zitten kunnen in 2019 zijn verplaatst naar een ander cluster of inkomensdeciel.

De mobiliteit in inkomensdecielen vindt plaats bij personen die meer of minder zijn gaan verdienen. De mobiliteit in clusters vindt plaats bij personen waar grote sociaal-economische veranderingen hebben plaats gevonden. Personen die bijvoorbeeld zijn gestopt met studeren, met pensioen zijn gegaan, een huis hebben gekocht of kinderen hebben gekregen. Deze cluster-veranderingen gaan niet altijd duidelijk gepaard met een stijging of daling van het persoonlijk inkomen, maar in sommige gevallen wel. Zoals de overgang van student naar werknemer. Een uitgebreid overzicht van de mate van clustermobiliteit voor deze populatie tussen 2017 en 2019 is te vinden op de trend pagina van het dashboard de mensen van Eindhoven¹⁰.

Bij clusters waarbij hoge clustermobiliteit over tijd plaats vindt, zoals het cluster 'Jong, studerend en uitwonend', is het daarom van belang om tabel 3.1.3 te vergelijken met tabel 6.3.3 in bijlage 3. In tabel 6.3.3 wordt er gekeken naar de inkomensontwikkeling van de personen die zowel in 2017 als in 2019 in dit cluster zaten.

In tabel 3.1.3 is te zien dat het inkomen van het cluster 'Jong, studerend en uitwonend' met 179% het hardst is gegroeid tussen 2017 en 2019. Wat opvalt, is dat de hoge stijging in inkomen helemaal niet te zien is als er gekeken wordt naar personen die zowel in 2017 als in 2019 in dit cluster zitten (tabel 6.3.3, bijlage 3). Er is dan zelfs een daling in inkomen te zien van 2%. De hoge inkomensstijging bij de uitwonende studenten is dus grotendeels te verklaren door personen die uit het cluster zijn gegaan omdat ze klaar zijn met hun studie en een baan hebben gevonden. Hierdoor zijn ze meer gaan verdienen.

Als we kijken naar personen die zowel in 2017 als in 2019 in hetzelfde cluster zitten dan zien we de hoogste inkomensstijging bij de thuiswonende studenten (85%) en werkende alleenstaanden (15%). Zie tabel 6.3.3, bijlage 3.

¹⁰ [De mensen van \(cbs.nl\)](https://de.mensen.van.eindhoven.nl/)

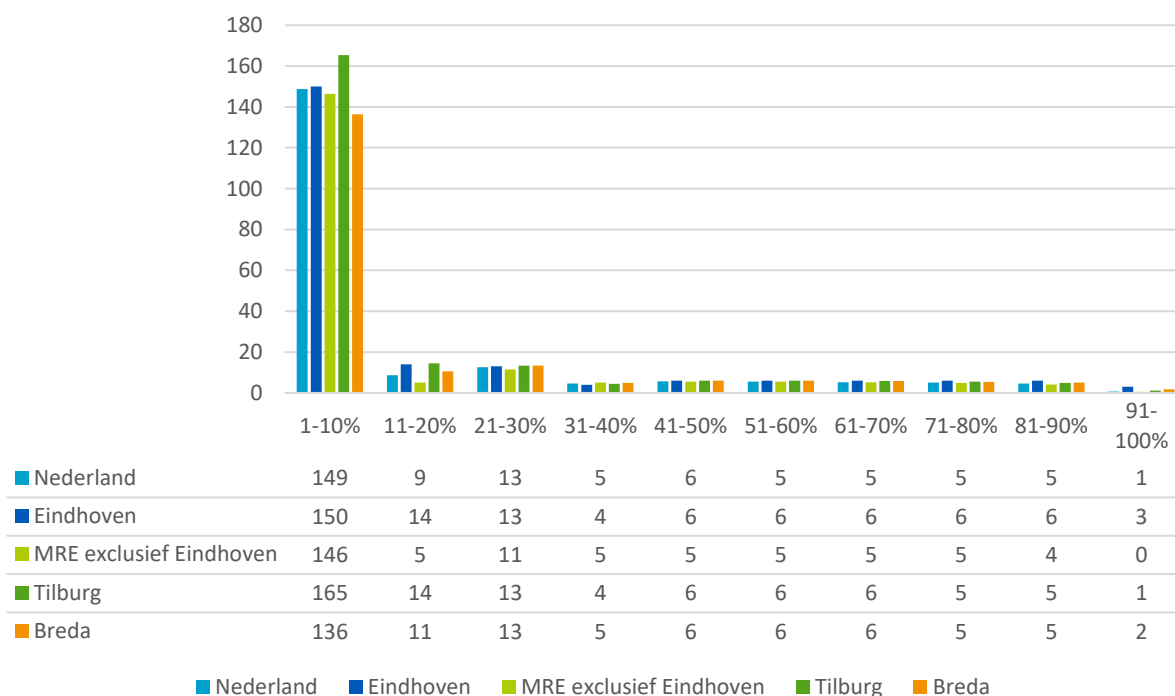
3.2 Onderzoeksvraag 2: Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend?

Om te kijken of het gevonden patroon van inkomensontwikkelingen specifiek voor Eindhoven geldt, worden in deze paragraaf de resultaten van Eindhoven vergeleken met totaal Nederland, de MRE (exclusief Eindhoven) en Tilburg en Breda (twee andere G10 gemeenten in Noord-Brabant).

Voor alle gebieden geldt dat de grootste relatieve inkomensstijgingen plaats vinden in de laagste drie decielen (1-30%), met als grote uitschieter het eerste deciel (zie figuur 3.2.1). Verder zien we de grootste verschillen tussen gebieden in de laagste twee inkomensdecielen. Waarbij in zowel het laagste deciel (1-10%) als het 11-20% deciel de inkomensstijging over 2017-2019 in Eindhoven samen met Tilburg het hoogste ligt.

In de hoogste drie decielen zien we voor Eindhoven relatief de grootste inkomensstijging (3-6%) in vergelijking met heel Nederland, de MRE (exclusief Eindhoven), en Breda en Tilburg. Al verschilt dit percentage nauwelijks met de andere referentiegebieden. In de overige, middelste inkomensdecielen zijn de verschillen in inkomensontwikkeling ook klein of nagenoeg gelijk.

Figuur 3.2.1 Relatieve stijging in mediane inkomen, naar inkomensdeciel

Voor de vergelijking van Eindhoven met de MRE (inclusief Eindhoven), de overige G10 steden en Delft en Enschede (beide steden met een technische universiteit) wordt verwezen naar bijlage 3, tabel 6.3.4. Ook hier zien we vooral regionale verschillen in inkomensstijging in de laagste twee decielgroepen, waarbij de inkomensstijging in Eindhoven een gemiddeld beeld vertoont vergeleken met de referentie gebieden. In de middelste en hoge decielgroepen zijn de regionale verschillen opnieuw nihil en vertoont Eindhoven een vergelijkbaar beeld als het landelijke beeld.

4. Terugblik naar eerdere cijfers

In dit hoofdstuk proberen we de resultaten uit huidig onderzoek in relatie te brengen met eerdere cijfers over inkomensontwikkeling van Eindhovenaren, besproken in hoofdstuk 1. Hierdoor hopen we een zo compleet mogelijk antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.

Bij het in kaart brengen van inkomensontwikkeling kan gekeken worden naar huishoudinkomen, besteedbaar inkomen of persoonlijk inkomen. Naar het gemiddelde hiervan of naar de mediaan. Naar absolute verschillen of relatieve verschillen. En alles wat hier tussenin ligt. Opgemerkt dient te worden dat de cijfers niet één-op-één te vergelijken zijn doordat verschillende onderzoeken kijken naar verschillende vormen van inkomen.

4.1 Onderzoeksvraag 1: Zijn er verschillen in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging?

Deelvraag 1a: Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inwonersclusters?

In eerdere Statline-cijfers² over inkomensontwikkeling van Eindhovenaren tussen 2017 en 2019 is de hoogste inkomensstijging te zien bij de werknemers (5%) en pensioenontvangers (5%)¹¹. De laagste stijging is te zien bij de uitkeringsontvangers (3%). De resultaten uit het huidige onderzoek geven een genuanceerder beeld over de inkomensontwikkeling van deze sociaaleconomische groepen.

Binnen het huidige onderzoek kwamen werknemers namelijk naar voren in twee clusters: de werkende huisbezitters (cluster 1) en de werkende alleenstaanden (cluster 2). De werkende huisbezitters zijn met 5% gestegen in inkomen, wat gelijk is aan de werknemerscategorie in de Statline-cijfers. Dit terwijl de werkenden alleenstaanden met 15% zijn gestegen in inkomen. Een veel hogere stijging dan eerdere Statline-cijfers bij de werknemers laten zien. Desondanks hebben de werkende huisbezitters zowel in 2017 als in 2019 een hoger mediaan persoonlijk inkomen dan de werkende alleenstaanden.

Daarnaast zien we ook binnen de pensioenontvangers een genuanceerder beeld terug, waarbij gepensioneerden in een sociale huurwoning een stijging van 4% laten zien (vergelijkbaar met het eerdere Statline-cijfers) tegenover een stijging van 2% bij gepensioneerde huizenbezitters (lager dan eerdere Statline-cijfers).

In dezelfde Statline tabel² is de hoogste inkomensstijging in de periode 2017-2019 te zien bij de 25 tot 45 jarigen. Het huidige onderzoek laat de hoogste stijging zien bij uitwonende studenten (cluster 9) die over het algemeen jonger zijn dan 25 jaar. Echter, bij het interpreteren van de inkomensontwikkeling van (uitwonende) studenten is het belangrijk om te realiseren dat personen in 2019 niet meer in hetzelfde cluster hoeven te zitten. Kans is aanwezig dat ze zijn gaan werken en als gevolg daarvan meer zijn gaan verdienen. Als we kijken naar personen die zowel in 2017 als 2019 in hetzelfde cluster zaten (zie tabel 6.3.3) dan wordt dit beeld bevestigd. We zien dan de grootste inkomensstijging bij de thuiswonende studenten (85%) en werkende alleenstaanden (15%). Terwijl de uitwonende studenten juist een daling van inkomen laten zien van 2 procent.

¹¹ Cijfers voor 2019 zijn voor zelfstandigen in deze Statlinetabel (nog) niet beschikbaar. Daarom kan het relatieve verschil hiervoor niet berekend worden.

Deelvraag 1b: Zijn er verschillen in inkomensontwikkeling tussen de inkomensdecielen?

Voor deze deelvraag is er niet direct eerder onderzoek beschikbaar om de gevonden resultaten mee te vergelijken. Eerder onderzoek over loonongelijkheid, baanontwikkeling, gemiddeld inkomen en – vermogen⁵, in opdracht van UDC Eindhoven, komt het dichtst in de buurt en kan daarmee de huidige resultaten ondersteunen. Echter, dit onderzoek laat de ontwikkeling van de gemiddelde gestandaardiseerde inkomens van particulieren huishoudens in Eindhoven zien. Hierbij wordt het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor de verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden en daarom is dit niet één-op-één te vergelijken met de ontwikkeling van het mediaan persoonlijk inkomen van Eindhovenaren.

Desondanks tonen de resultaten uit huidig onderzoek in grote lijnen dezelfde trend vergeleken met resultaten uit het eerdere onderzoek. In beide onderzoeken zien we een stijging van het absolute inkomen over de periode van 2017 tot 2019, oplopend in grootte van de lagere naar de hogere decielgroepen. Verschil is dat het huidige onderzoek inzicht geeft in de inkomensontwikkeling op persoonsniveau, terwijl het andere onderzoek zicht geeft op de inkomensontwikkeling op huishoudniveau.

Deelvraag 1c: Laat een combinatie van inwonersclusters en inkomensdecielen specifieke verschillen zien in inkomensontwikkeling?

De kruistabel (tabel 3.1.3) verschaft een gedetailleerd beeld van de inkomensontwikkeling onder Eindhovenaren, doordat de verschillende clusters uitgesplitst zijn per inkomensdeciël.

Uit de kruistabellen blijkt dat het eerste inkomensdeciël met 150% veruit de hoogste stijger is. De afhankelijken (cluster 6) en de uitwonende studenten (cluster 9) hebben de grootste bijdrage aan de inkomensstijging in het eerste deciel. Afhankelijken in het eerste deciel zijn in de periode tussen 2017 en 2019 met 231% gestegen in inkomen. De uitwonende studenten met 190%.

Op de trend-pagina van het dashboard ‘De mensen van Eindhoven’¹² is te zien dat er veel mobiliteit in deze twee clusters zit. 95% van de Eindhovenaren die in 2017 in het ‘uitwonende studenten’ cluster zat, zit dit in 2019 niet meer. En iets meer dan de helft van de Eindhovenaren die in 2017 ‘afhankelijk’ was, is dat in 2019 niet meer. De twee clusters zijn dus erg dynamisch.

Bij clusters waarbij hoge clustermobiliteit over tijd plaats vindt, is het van belang om ook te kijken naar de inkomensontwikkeling van de personen die zowel in 2017 als in 2019 in hetzelfde cluster zaten. Wat opvalt, is dat de hoge stijgingen in inkomen dan helemaal niet te zien zijn. De hoge inkomensstijging bij de uitwonende studenten is dus grotendeels te verklaren door personen die uit het cluster zijn gegaan omdat ze klaar zijn met hun studie en een baan hebben gevonden. Hierdoor zijn ze meer gaan verdienen. De hoge stijging onder de afhankelijken zou kunnen komen doordat deze personen na 2017 zijn gaan werken en daardoor niet meer financieel afhankelijk zijn van hun partner en/of uitkering.

De trend-pagina van het dashboard laat ook zien dat de clusters met de werkende huisbezitters en de gepensioneerden vrij stabiel blijven over de tijd heen: De meeste mensen die in 2017 werkende huisbezitter zijn, zijn dat in 2019 nog steeds. De meeste mensen die in 2017 gepensioneerd zijn, zijn dat in 2019 nog steeds.

¹² [De mensen van \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl)

Als we tabel 3.1.3 vergelijken met tabel 6.3.3 in bijlage 3, dan zien we ook weinig verschillen bij deze clusters. De stabiliteit van deze clusters kan een logische verklaring hiervoor zijn.

4.2 Onderzoeksvraag 2: Zijn de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen of een landelijke trend?

Om inzicht te verschaffen of de gevonden resultaten een Eindhovens fenomeen zijn, hebben we de bevindingen van Eindhoven vergeleken met totaal Nederland, de MRE (exclusief Eindhoven), Tilburg en Breda (twee andere G10 gemeenten in Noord-Brabant). Hierbij wijkt Eindhoven niet erg af van de andere steden en zien we voor zowel totaal Nederland als de andere Noord-Brabantse steden een soortgelijke trend: in alle inkomensdecielen vindt een inkomensstijging plaats, maar de hoogste relatieve inkomensstijgingen zijn te zien in de lagere decielen. In vergelijking met de andere Noord-Brabantse steden laat Eindhoven niet de hoogste inkomensstijging zien in het laagste inkomensdeciël. Echter, verschillen zijn niet extreem groot en komen steeds dichterbij elkaar als we kijken naar hogere decielgroepen.

Statline¹³ geeft de inkomensontwikkeling van Nederlanders aan, uitgesplitst naar leeftijdsgroep. Hier zien we dat het inkomen tussen 2017 en 2019 relatief gezien het hardst stijgt bij de Nederlandse jongeren van 15 tot 25 jaar. Dit komt overeen met de gevonden resultaten voor Eindhoven, waar hoge inkomensstijgingen te vinden zijn bij de studentenclusters.

Dezelfde Statline-cijfers laten zien dat de inkomensstijging in Nederland over de periode 2017-2019 hoger is voor zelfstandigen (7%) dan voor werknemers (5%). Het huidige onderzoek gericht op Eindhoven laat zien dat het hiervoor uitmaakt of werknemers twee- of eenverdieners zijn. Eenverdieners, het cluster 'Werkend, jong en alleenstaand' laten een hogere inkomensstijging zien (15%), dan zowel ZZP'ers (9%) als tweeverdieners, het cluster 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter' (5%).

¹³ Welvaart van personen; kerncijfers, zie: <http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83740NED/table?dl=5CEF7>

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

De economie van regio Eindhoven is de laatste jaren gegroeid en het mediane persoonlijk inkomen van Eindhovenaren is tussen 2017 en 2019 gestegen. Om inzicht te krijgen in de mate waarin iedereen profiteert van de groei onderzochten we de volgende vragen: Hoe is deze inkomensstijging verdeeld over de Eindhovenaren? Stijgt het inkomen van veelverdieners harder dan die van de minst verdienenden? Zijn er 'achterblijvers' wat betreft de inkomensstijging? En wie zijn dat dan? Antwoord hierop luidt: Alle inkomensdecielen en alle clusters profiteren van de stijging in inkomen, maar niet in gelijke mate.

De relatieve inkomensstijging is het hoogst in de laagste drie inkomensdecielen (ofwel Eindhovenaren met de 30% laagste inkomens). Hierbij is het eerste inkomensdeciel een uitschieter: De 10% laagste inkomens hebben in twee jaar tijd een inkomensstijging van 150% doorgemaakt, een absolute inkomensstijging van 3 900 euro. Deze hoge relatieve stijging in inkomen komt waarschijnlijk doordat in deze groep de inkomens laag zijn en dus ook meer kunnen stijgen. Hiermee is Eindhoven geen uitschieter vergeleken met referentiegebieden zoals Breda of Tilburg waar we een gelijksoortige hoge relatieve stijging zien in het laagste deciel.

Als we het laagste inkomensdeciel buiten beschouwing laten dan tonen de Eindhovenaren met de 30% hoogste inkomens de hoogste absolute stijging in inkomen, wat vertaalt naar een relatieve stijging van 3-6%. Ook hier is Eindhoven geen uitschieter in vergelijking met de referentiegebieden, maar in Eindhoven toont het hoogste deciel wel de hoogste relatieve inkomensgroei in vergelijking met zowel heel Nederland, de MRE (exclusief Eindhoven), als Breda en Tilburg. Al zijn de regionale verschillen nihil.

Kijkend naar de clusters valt op dat de uit- en thuiswonende studenten en de afhankelijken de hoogste relatieve inkomensstijging hebben over de periode 2017 tot 2019. Dit komt ook omdat deze clusters lage inkomens bevatten en een absolute stijging van het inkomen al snel leidt tot een zeer hoge relatieve stijging. Als we kijken naar personen die in 2017 en 2019 in hetzelfde cluster zitten, dan neemt de hoge inkomensstijging bij uitwonende studenten en afhankelijken af. Bij de uitwonende studenten ontstaat dan zelfs een daling van inkomen. De hoge stijging in deze twee groepen ontstaat dus voornamelijk door personen die uit het cluster zijn gegaan, omdat ze in 2019 klaar zijn met studeren en zijn gaan werken en/of niet meer afhankelijk zijn van een partner of uitkering.

Zowel de laagste absolute- als relatieve inkomensstijging is te zien bij gepensioneerden en alleenstaanden met een uitkering. Dat komt omdat zowel uitkering als pensioen nauwelijks veranderen, waardoor er weinig inkomensontwikkeling plaats vindt.

Hoewel de gepensioneerde huizenbezitters een hoger mediaan inkomen hebben dan de gepensioneerden in een sociale huurwoning, gaat die laatste groep er per saldo iets meer op vooruit in twee jaar tijd. Eenzelfde fenomeen zien we bij de twee clusters van werkenden: De 'Werkenden, jong en alleenstaanden' (cluster 2) gaan er per saldo harder op vooruit dan de 'Werkenden, hoogopgeleide huisbezitters' (cluster 1).

Samenvattend: In overeenstemming met eerdere cijfers laten de huidige resultaten een positieve inkomensontwikkeling in Eindhoven zien over de periode 2017-2019. De resultaten geven een verkennend

inzicht in de mate waarin de inkomensstijging verdeeld is over verschillende Eindhovense bevolkingsgroepen. Alle bevolkingsgroepen hebben een stijging van het inkomen, maar de mate van inkomensstijging is afhankelijk van je inkomen en verschillende persoonskenmerken. Het in kaart brengen van de economische ongelijkheid in de stad is echter een complex fenomeen en daarom is vervolgonderzoek gewenst.

5.2 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Dit onderzoek is een eerste verkenning van de inkomensontwikkeling in Eindhoven binnen de inwonersclusters en inkomensdeelen. Verder onderzoek is nodig om meer grip te krijgen op de vraag of er verschillen zijn in de mate waarin de inwoners van Eindhoven profiteren van de inkomensstijging.

In vervolgonderzoek wordt aanbevolen om, naast inkomen, ook het vermogen mee te nemen om een completer beeld te krijgen van de "economische welvaart" van Eindhovenaren. Daarnaast kan het meenemen van koopkracht mogelijk in kaart brengen of de inkomensontwikkeling in Eindhoven zich ook vertaalt in een toename van koopkracht. Waarin bijvoorbeeld ook rekening gehouden kan worden met de huidige ontwikkelingen als het gaat om stijgende olie- en gasprijzen, die het zwaarst drukken op de lage inkomensgroepen.

6. Bijlagen

Bijlage 1: Bronbestanden

Basisregistratie Personen (BRP)

De Basisregistratie Personen (BRP) is de digitale bevolkingsregistratie van Nederland, en (sinds 2014) de opvolger van de Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA). De BRP bevat gegevens over ingezetenen en niet-ingezetenen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bijhouden van de gegevens over ingezetenen. Gegevens over niet-ingezetenen worden bijgehouden door het ministerie van BZK. Elke persoon die naar verwachting ten minste vier maanden rechtmatig in Nederland verblijft, moet ingeschreven worden als ingezetene. Wanneer iemand niet aan deze voorwaarden voldoet maar wel een relatie heeft met de Nederlandse overheid, wordt de persoon ingeschreven als niet-ingezetene. Te denken valt aan mensen die buiten Nederland wonen en hier werken, studeren, onroerend goed bezitten, vanuit Nederland een uitkering genieten, enzovoorts. Ook ingezetenen die naar verwachting ten minste acht maanden buiten Nederland verblijven, worden niet-ingezetene. In de BRP zijn van iedere ingeschrevene gegevens als burgerservicenummer (BSN), geboortedatum, geslacht, geboorteland en woonplaats geregistreerd, van ingezetenen bovendien gegevens over de ouders, partners en kinderen. Voor ingezetenen wordt een adres in Nederland geregistreerd, voor niet-ingezetenen een adres buiten Nederland. Voor meer informatie over de BRP wordt verwezen naar de website van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens <http://www.rvig.nl/brp>.

Stelsel van Sociaal Statistische Bestanden (SSB)

Het SSB is een stelsel van registers en enquêtes, die op persoonsniveau aan elkaar zijn gekoppeld. Per jaargang worden meer dan 50 verschillende registers gebruikt. Deze registers hebben betrekking op verschillende sociaaleconomische onderwerpen, zoals banen, uitkeringen, woningen en onderwijs. Het SSB bevat voorlopige en definitieve gegevens. Bij definitieve gegevens zijn registers en enquêtes onderling op elkaar afgestemd en consistent gemaakt.

De doelpopulatie van het SSB bestaat uit alle personen die in Nederland wonen, en personen die niet in Nederland wonen maar in Nederland werken of een uitkering dan wel pensioen vanuit Nederland ontvangen. Er staan in het SSB gegevens over banen, uitkeringen, personen, huishoudens en bedrijven.

Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)

De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is een geautomatiseerd persoonsregistratiesysteem van de gemeenten. Het doel van de GBA is het verkrijgen van informatie over de in Nederland woonachtige personen. De gegevens uit de GBA worden door de overheid gebruikt om bijvoorbeeld paspoorten te maken, maar ook bij het verstrekken van uitkeringen en bij het bepalen van de stemgerechtigden bij verkiezingen. De populatie van de GBA bestaat uit personen die in Nederland wonen of gewoond hebben. Het bestand bevat gegevens als geboortedatum, geslacht, geboorteland en woonplaats. De GBA is per 6 januari 2014 opgegaan in de Basisregistratie Personen (BRP)

Bijlage 2: Inwonersclusters Eindhoven

De clusters zijn bepaald in het kader van het onderzoek 'De mensen van'. In deze bijlage worden de clusters kort beschreven. Voor meer informatie, zie het dashboard 'De mensen van'.

In totaal zijn er een negental clusters namelijk:

- Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'
- Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'
- Cluster 3 - 'Jong, studerend en thuiswonend'
- Cluster 4 - 'Zelfstandigen'
- Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'
- Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'
- Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'
- Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'
- Cluster 9 - 'Jong, studerend en uitwonend'

Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'

Eindhoven is een relatief rijke en hoogopgeleide stad. Dit komt in het eerste cluster naar voren, dat met een kwart van de Eindhovenaren van 16 jaar en ouder het grootste cluster is. Kenmerkend voor deze Eindhovenaren is dat nagenoeg iedereen in het bezit is van een koopwoning. Het aantal hoger opgeleiden in dit cluster ligt aanzienlijk hoger dan het gemiddelde van Eindhoven, evenals het persoonlijk inkomen.

Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'

Dit is het op één na grootste cluster en bestaat uit 21% van de Eindhovenaren van 16 jaar en ouder. De personen in dit cluster zijn relatief jong, vaak alleenstaand en hebben geen kinderen. De meeste mensen zijn werknemer en wonen over het algemeen in een huurwoning.

Cluster 3 - 'Jong, studerend en thuiswonend'

Dit cluster is met een gemiddelde leeftijd van 22 jaar het jongste cluster en het bestaat voornamelijk uit thuiswonende jongeren die studeren (met bijbaan) of al werken. Ongeveer 12 000 (6%) van de Eindhovenaren vallen in dit cluster.

Cluster 4 - 'Zelfstandigen'

In dit cluster zitten bijna 13 000 (7%) Eindhovenaren. Opvallend aan dit cluster is het aantal mensen dat voor zichzelf werkt; bijna 80%. In dit cluster heeft 36,9% een HBO-diploma of hoger, dit is aanzienlijk hoger dan het aandeel hoger opgeleiden in de gehele stad. Vergeleken met de andere clusters komen er relatief weinig vrouwen voor, namelijk 38%.

Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'

Cluster 5 is, met ongeveer 8 000 (4%) Eindhovenaren, het kleinste cluster. Kenmerkend voor deze Eindhovenaren is dat slechts 4% werkzaam is en meer dan 84% een bijstandsuitkering ontvangt. Wat verder opvalt is dat meer dan 90% in een huurwoning woont. Slechts 6,7% van de personen in dit cluster is hoog opgeleid en er komen relatief veel alleenstaanden in voor.

Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'

Cluster 6 bestaat uit ongeveer 17 000 (9%) Eindhovenaren. Kenmerkend voor dit cluster is het hoge aantal mensen dat geen inkomen verkrijgt uit werk (92%). Deze personen zijn afhankelijk van een uitkering of waarschijnlijk van een partner met een inkomen. Het gestandaardiseerde huishoudinkomen ligt aanzienlijk hoger dan het persoonlijk inkomen. Dit cluster kent het grootste aandeel vrouwen.

Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'

Dit cluster bestaat uit ongeveer 27 000 (14%) Eindhovenaren. Het kenmerkt zich door de relatief hoge gemiddelde leeftijd van 68 jaar. Bijna niemand in dit cluster is nog werkzaam en de meeste personen ontvangen een pensioenuitkering. Verder woont niemand in dit cluster in een koopwoning.

Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'

Dit cluster bestaat uit iets meer dan 18 000 (9%) Eindhovenaren. Het kenmerkt zich door de relatief hoge gemiddelde leeftijd van 72 jaar. Bijna niemand in dit cluster is nog werkzaam en de meeste personen ontvangen een pensioenuitkering. Iedereen in dit cluster woont in een koopwoning.

Cluster 9 - 'Jong, studerend en uitwonend'

Iets meer dan 9 000 (5%) Eindhovenaren vallen in dit cluster. Het is het op één na jongste cluster met een gemiddelde leeftijd van 26,2 jaar. De meeste personen in dit cluster werken niet en het gemiddelde inkomen ligt een stuk lager dan in de andere clusters. Wel woont bijna iedereen in dit cluster op zichzelf of samen met een partner of huisgenoten. Woningen worden meestal gehuurd, en dan voornamelijk in de vrije huursector. Het opleidingsniveau ligt iets hoger dan dat van Eindhoven, al hebben er relatief minder mensen een masterdiploma of doctoraal. Dat laatste wijst erop dat de meesten nog studeren.

Bijlage 3: Extra tabellen

Tabel 6.3.1 Mediane inkomens in 2017, uitgesplitst naar inkomensdeciel en clusters, in Eindhoven

	totaal	Inkomensdecielen, w.o.									
		1-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
totaal	25 100	2 600	9 400	13 600	17 000	21 900	27 400	33 700	41 100	52 200	79 800
w.o.											
Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'	44 000	3 800	8 600	13 600	17 700	22 200	27 700	33 900	41 400	52 600	80 700
Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'	29 700	3 600	8 200	13 400	17 700	22 100	27 400	33 700	41 000	51 700	73 500
Cluster 3 - 'Jong, studerend en thuiswonend'	11 100	3 100	7 800	13 000	17 500	22 000	27 200	33 600	40 500	50 300	
Cluster 4 - 'Zelfstandigen'	30 400		8 300	13 300	17 600	22 100	27 300	33 700	41 200	52 600	85 700
Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'	15 700	4 200	10 000	14 200	16 100	20 800					
Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'	8 000	1 700	7 800	13 400	16 800	21 700	27 000	33 500	40 400	50 800	88 000
Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'	17 700	3 200	10 200	14 200	17 100	21 700	26 900	33 100	40 400	51 500	74 200
Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'	24 000	2 900	10 200	13 000	17 500	22 000	27 500	33 600	40 800	51 700	77 300
Cluster 9 - 'Jong, studerend en uitwonend'	4 600	2 400	7 500	12 900	17 000	21 900	27 000				

Tabel 6.3.2 Mediane inkomens in 2019, uitgesplitst naar inkomensdeciel en clusters, in Eindhoven

	totaal	Inkomensdecielen, w.o.									
		1-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
totaal	28 200	6 500	10 700	15 400	17 700	23 200	29 100	35 800	43 700	55 500	82 400
w.o.											
Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'	46 200	5 200	10 400	15 000	19 100	23 800	29 500	36 100	44 000	56 000	84 400
Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'	34 300	8 500	12 900	17 000	20 100	24 500	30 200	37 100	44 900	56 500	79 500
Cluster 3 - 'Jong, studerend en thuiswonend'	18 700	7 100	13 500	19 800	23 600	26 700	31 800	37 700	44 400	55 700	
Cluster 4 - 'Zelfstandigen'	33 200		11 500	16 700	20 400	24 000	29 700	35 900	42 700	53 200	81 200
Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'	16 300	4 800	10 700	15 200	16 600	22 200					
Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'	15 000	5 700	12 200	16 200	17 700	23 100	29 500	35 600	42 400	55 400	85 200
Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'	18 400	6 500	10 700	15 200	17 800	22 300	27 500	33 800	41 000	51 400	70 300
Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'	24 500	4 900	10 700	13 700	18 100	22 500	28 000	34 100	41 400	51 500	73 300
Cluster 9 - 'Jong, studerend en uitwonend'	12 700	6 900	14 000	23 400	23 700	33 000	40 600				

Tabel 6.3.3 Relatieve verschil in mediane inkomen, uitgesplitst naar inkomensdeciel en clusters, voor personen die in 2017 en 2019 in hetzelfde clusters zitten.

	totaal	Inkomensdecielen, w.o.									
		1-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
totaal	9	101	7	10	4	5	6	6	6	6	4
w.o.											
Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'	7	31	22	12	9	8	7	7	7	7	6
Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'	15	147	50	27	14	11	10	10	9	9	9
Cluster 3 - 'Jong, studerend en thuiswonend'	85	153	82	57	40	24	16	13	8		
Cluster 4 - 'Zelfstandigen'	8		33	20	17	10	8	6	4	1	- 3
Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'	3	7	5	5	3						
Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'	12	53	- 2	7	3	4	2	1	2		
Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'	3	101	5	6	4	3	2	2	0	0	- 4
Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'	2	72	5	5	3	2	2	1	1	0	- 5
Cluster 9 - 'Jong, studerend en uitwonend'	- 2	2	- 24								

Tabel 6.3.4 Relatieve verschil in mediane inkomen, uitgesplitst naar inkomensdeciel, in Nederland, G10-gemeenten, Delft, Enschede en MRE

	totaal	Inkomensdecielen, w.o.									
		1-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
Totaal	9	149	9	13	5	6	5	5	5	5	1
MRE exclusief Eindhoven	8	146	5	11	5	5	5	5	5	4	0
MRE inclusief Eindhoven	9	147	7	12	5	6	6	5	5	5	1
Eindhoven	12	150	14	13	4	6	6	6	6	6	3
Amsterdam	12	165	20	12	2	6	6	6	7	7	4
's-Gravenhage	10	155	17	12	3	6	6	5	6	5	2
Rotterdam	13	163	14	11	3	6	6	6	6	6	2
Groningen	23	125	23	13	4	7	7	7	6	5	3
Utrecht	15	144	22	14	4	8	8	8	8	7	4
Tilburg	13	165	14	13	4	6	6	6	5	5	1
Almere	10	170	19	14	5	7	6	6	6	5	1
Nijmegen	17	131	19	13	4	6	7	6	6	5	3
Breda	10	136	11	13	5	6	6	6	5	5	2
Delft	18	116	20	13	4	6	6	6	6	5	2
Enschede	13	136	12	12	4	6	6	5	5	4	1

Tabel 6.3.5 Absolute verschil in mediane inkomen, uitgesplitst naar inkomensdeciel en clusters, in Eindhoven

	totaal	Inkomensdecielen, w.o.									
		1-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
totaal	3 100	3 900	1 300	1 800	700	1 300	1 700	2 100	2 600	3 200	2 600
w.o.											
Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'	2 300	1 400	1 700	1 400	1 400	1 600	1 800	2 200	2 600	3 500	3 700
Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'	4 600	4 900	4 700	3 600	2 300	2 400	2 800	3 400	4 000	4 800	6 000
Cluster 3 - 'Jong, studierend en thuiswonend'	7 600	4 000	5 700	6 800	6 100	4 700	4 600	4 100	3 900	5 500	.
Cluster 4 - 'Zelfstandigen'	2 800	.	3 200	3 400	2 800	1 900	2 300	2 200	1 500	500	-4 500
Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'	600	600	700	1 000	600	1 400
Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'	7 000	3 900	4 300	2 800	900	1 400	2 400	2 100	2 000	4 500	-2 800
Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'	700	3 300	500	1 000	700	600	500	700	600	0	-3 900
Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'	500	2 000	500	700	600	500	500	400	500	-200	-4 100
Cluster 9 - 'Jong, studierend en uitwonend'	8 200	4 500	6 500	10 500	6 800	11 100	13 600

Tabel 6.3.6 Percentage personen per cluster, uitgesplitst naar inkomensdeciel

	totaal	Inkomensdecielen, w.o.									
		1-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
totaal	100	9	10	10	11	10	10	10	10	10	10
w.o.											
Cluster 1 - 'Werkend, hoogopgeleid en huisbezitter'	28	1	2	3	3	6	9	13	16	21	26
Cluster 2 - 'Werkend, jong en alleenstaand'	21	5	7	8	7	12	14	15	15	12	6
Cluster 3 - 'Jong, studierend en thuiswonend'	6	29	20	12	7	10	9	7	4	2	.
Cluster 4 - 'Zelfstandigen'	7	.	8	9	6	9	10	10	10	12	17
Cluster 5 - 'Uitkering, huurwoning en alleenstaand'	5	6	24	22	45	3
Cluster 6 - 'Afhankelijk van partner/uitkering'	6	42	14	10	9	7	6	4	3	2	1
Cluster 7 - 'Gepensioneerd, sociale huurwoning'	15	1	13	20	25	19	11	6	3	2	1
Cluster 8 - 'Gepensioneerd, huisbezitter'	10	1	15	14	9	12	13	12	10	8	6
Cluster 9 - 'Jong, studierend en uitwonend'	3	59	20	8	5	3	2

Bijlage 4: Centrum voor Beleidsstatistiek en medewerkers

Centrum voor Beleidsstatistiek

Het CBS verzamelt gegevens bij personen, bedrijven en instellingen om deze daarna te verwerken tot statistische informatie over groepen mensen, bedrijven en hun omgeving. De resultaten stelt het CBS voor iedereen beschikbaar. Voor sommige vragen is deze informatie, die beschikbaar wordt gesteld via de CBS-website www.cbs.nl, echter niet toereikend. In dat geval kunnen externe partijen zich wenden tot het Centrum voor Beleidsstatistiek (CBS-CvB).

Het CBS-CvB bepaalt in nauw overleg met de klant welke informatie in welke vorm beschikbaar en nuttig is voor het beantwoorden van de vraag. Daarna voert het CBS-CvB het onderzoek uit en beschrijft de resultaten in een maatwerktafelset, rapport of dashboard. Alle uitkomsten en publicaties worden openbaar gemaakt en zijn te vinden op de website (<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/cbs-urban-data-centers/locaties/cbs-urban-data-center-eindhoven>).

Vragen over deze publicatie kunnen gestuurd worden aan CBS-CvB onder vermelding van het referentienummer PR001288. Ons e-mailadres is udc.info@cbs.nl.

Medewerkers

Linda Pagen

Manon Joosten

Niky van Geffen

Veronique Verhees